

SISÄLLYSLUETTELO

Yhtymävaltuusto pöytäkirja 19.12.2023

Kokouskutsu	1
Osallistujat	2
§ 15 Nimenhuuto ja ääniluettelon hyväksyminen	4
§ 16 Kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus	6
§ 17 Yhtymävaltuuston jäsenen ja varajäsenen vaihtuminen	7
§ 18 Yhtymävaltuuston jäsenen vaihtuminen	8
§ 19 Pöytäkirjan tarkastajien valinta	9
§ 20 Lappian strategia 2030	10
§ 21 Talouden toteuma	14
§ 22 Talousarvio 2024 ja taloussuunnitelma 2025 - 2026	16
§ 23 Myllynevan, Tallgrenin, Luosujärven, Miettusen, Kannon, Zernin, Vuorisen, Koskenniemen, Zolotarevan ja Myllykankaan valtuustoaloite: työsuhdepyörän käyttöönottoaminen Lappian henkilökunnalle	21
§ 24 Valtuutettujen aloitteet	23
§ 25 Valitusosoitus	24

Yhtymävaltuusto

19.12.2023

KOKOUSAIKA   **19.12.2023, klo 13:00**

KOKOUSAIKKA   **Tornio, Urheilukatu 6, valtuustosali**

Yhtymävaltuusto

19.12.2023

AIKA: 19.12.2023, klo 13:00
- 14:50, lounas klo 11:30

PAIKKA: Tornio, Urheilukatu 6, valtuustosali

LÄSNÄ: **Kemi:** Alamommo Jaakko, Zerni Sami, Luosujärvi Iina, Mustafi Albana, Miettunen Ulla, Juopperi Jarmo, Laitinen Marja-Leena
Keminmaa: Lampela Mikko, Ruonavaara Maija-Liisa, Vuorinen Jarno
Muonio: Pietikäinen Maria, Myllykangas Matti
Pello: Koskeniemi Paulina, varalla Mäki Emma-Maria, Juuso Johannes
Simo: Vääräkangas Kaisa, Sankala Joonas
Tervola: Kokko Virva, Puikko Raimo
Tornio: Huhta Petri, Zolotareva Elena, Hentilä Marja-Liisa, Kanto Eija, Myllyneva Jouni, Röntynen Petri, Muhonen Marjo, Juusola Nina
Ylitornio: Impiö Ville, Petäjaniemi Marjo

MUUT OSALLISTUJAT: Keinänen Outi, Lilja Virpi, Kallo Juha, Laihin Sanna klo 13.14 – 14.11, Päivärinta Antti klo 13.52 saakka, Palokangas Tuomo, Iisakka Jari, Korkala-Harju Merja

Peurasaari-Tohmola Pirjo, henkilökunnan edustaja (hallintosääntö § 86)
Riihioho Pekka tai Kiviniemi Teemu, opiskelijakunnan edustaja (hallintosääntö § 86)

Moisanen Mirva, Korhonen Jukka

**PÖYTÄKIRJAN
ALLEKIRJOITUS**

Puheenjohtaja

Sihteeri

Raimo Puikko

Merja Korkala-Harju

**LAILLISUUS JA
PÄÄTÖSVALTAISUUS**

Todetaan, asiakosta 16

**PÖYTÄKIRJAN
TARKASTUS**

Paikka ja aika:

/ /2023

/ /2023

Allekirjoitus

**KÄSITELTÄVÄT
ASIAT**

15 – 24 (valitusosoitus asiakosta 25)

**PÖYTÄKIRJA YLEISESTI
NÄHTÄVILLÄ**

Pöytäkirja pidetään tarkastamisen ja allekirjoittamisen jälkeen nähtävillä kuntayhtymän nettisivuilla www.lappia.fi (KI §140).

Yhtymävaltuusto

19.12.2023

Yhtymävaltuusto

19.12.2023

15 Nimenhuuto ja ääniluettelon hyväksyminen

Yhtymävaltuuston valtuutetut on valittu kuntayhtymän perussopimuksen 6 §:n 2 mom:n mukaan.

Perussopimuksen 6 §:n mukaan:

Yhtymävaltuustossa kunnalla on yksi paikka jokaista kunnan alkavaa 3 000 asukasta kohti, kuitenkin vähintään kaksi (2) paikkaa.

Asukasluku määräytyy valintaa edeltävän vuodenvaihteen väestöntietolaissa tarkoitetun asukasluvun mukaan.

Perussopimuksen 7 §:n mukaan:

Yhtymävaltuustossa jokaisella läsnä olevalla yhtymävaltuuston jäsenellä on yksi ääni.

Jäsenkunta asukasluku 2020 - 2021	Äänimäärä	Jäsen	Puoluekanta	Varajäsen	Puoluekanta
Kemi, 20437	1	Alamommo Jaakko	SDP	Aheinen Ritva	SDP
	1	Zerni Sami	SDP	Piiparinen Mika	SDP
	1	Luosujärvi Iina	Vasemmistoliitto	Vahtola Iida	Vasemmistoliitto
	1	Mustafi Albana	Vasemmistoliitto	Koskela Päivi	Vasemmistoliitto
	1	Miettunen Ulla	Suomen Keskusta	Kourula Tuire	Suomen Keskusta
	1	Juopperi Jarmo	Perussuomalaiset	Haataja Tauno	Perussuomalaiset
Keminmaa, 7984	1	Laitinen Marja-Leena	Kokoomus	Anttila Mikko	Kokoomus
	1	Lampela Mikko	Suomen Keskusta	Wahlberg Marja	Suomen Keskusta
	1	Ruonavaara Maija-Liisa	Suomen Keskusta	Yli-Oyrä Ilkka	Suomen Keskusta
Muonio, 2297	1	Vuorinen Jarno	Keminmaalaisten Parhaaksi	Hipsi-Tuokkola Eveliina	Keminmaalaisten Parhaaksi
	1	Pietikäinen Maria	Kokoomus	Holck Katriina	SDP
Pello, 3304	1	Myllykangas Matti	Suomen Keskusta	Friman Manu	Vasemmistoliitto
	1	Koskenniemi Paulina	Suomen Keskusta	Mäki Emma-Maria	Suomen Keskusta
Simo, 2950	1	Juuso Johannes	Vasemmistoliitto	Pakisjärvi Maija-Liisa	SDP
	1	Vääräkangas Kaisa	Suomen Keskusta	Veittikoski Anu	Suomen Keskusta
Tervola, 2925	1	Sankala Joonas	Suomen Keskusta	Leinonen Tuomo	Suomen Keskusta
	1	Kokko Virva	Suomen Keskusta	Kauppi Janne	Suomen Keskusta
Tornio, 21467	1	Puikko Raimo	Vasemmistoliitto	Korhonen Johanna	Vasemmistoliitto
	1	Huhta Petri	Suomen Keskusta	Pirttimaa Pertti	Suomen Keskusta
	1	Zolotareva Elena	Suomen Keskusta	Viippola Sami	Suomen Keskusta
	1	Hentilä Marja-Liisa	Suomen Keskusta	Hirsikangas Kaisa-Maria	Suomen Keskusta
Ylitornio, 3890	1	Kanto Eija	SDP	Petäjämäa Katariina	SDP
	1	Myllyneva Jouni	Perussuomalaiset	Kujansuu Antti	Perussuomalaiset
	1	Röntynen Petri	Perussuomalaiset	Jyrki Risto	Perussuomalaiset
	1	Muhonen Marjo	Vasemmistoliitto	Oinas Linda	Vasemmistoliitto
28	1	Juusola Nina	Kokoomus	Kokkonen Ninni-Ingrid	Kokoomus
	1	Impiö Ville	Suomen Keskusta	Syvjärvi Heli	Suomen Keskusta
	1	Petäjäniemi Marjo	Vasemmistoliitto	Tuukkanen Katja	Vasemmistoliitto

Yhtymävaltuusto

19.12.2023

Yhtymähallituksen esitys 28.11.2023 § 186

- Yhtymävaltuusto suorittaa nimenhuudon.
- Yhtymävaltuusto toteaa jäsenkuntien edustajien läsnä- ja poissaolon.
- Yhtymävaltuusto vahvistaa kokoukselle ääniluettelon.

Päätös

Yhtymävaltuusto suoritti nimenhuudon, totesi jäsenkuntien edustajien läsnä- ja poissaolon ja vahvisti kokoukselle seuraavan ääniluettelon:

Jäsenkunta asukasluku 2020 - 2021	Äänimäärä	Jäsen	Puoluekanta	Varajäsen	Puoluekanta
Kemi, 20437	1	Alamommo Jaakko	SDP	Aheinen Ritva	SDP
	1	Zerni Sami	SDP	Piiparinen-Mika	SDP
	1	Luosujärvi Iina	Vasemmistoliitto	Vahtola Iida	Vasemmistoliitto
	1	Mustafi Albana	Vasemmistoliitto	Koskela Päivi	Vasemmistoliitto
	1	Miettunen Ulla	Suomen Keskusta	Kourula Tuire	Suomen Keskusta
Keminmaa, 7984	1	Juopperi Jarmo	Perussuomalaiset	Haataja Tauno	Perussuomalaiset
	1	Laitinen Marja-Leena	Kokoomus	Anttila Mikko	Kokoomus
	1	Lampela Mikko	Suomen Keskusta	Wahlberg Marja	Suomen Keskusta
Muonio, 2297	1	Ruonavaara Maija-Liisa	Suomen Keskusta	Yli-Oyrä Ilkka	Suomen Keskusta
	1	Vuorinen Jarno	Keminmaalaisten Parhaaksi	Hipsi-Tuokkola Eveliina	Keminmaalaisten Parhaaksi
Pello, 3304	1	Pietikäinen Maria	Kokoomus	Holck-Katriina	SDP
	1	Myllykangas Matti	Suomen Keskusta	Friman-Manu	Vasemmistoliitto
Simo, 2950	1	Koskenniemi Paulina	Suomen Keskusta	Mäki Emma-Maria	Suomen Keskusta
	1	Juuso Johannes	Vasemmistoliitto	Pakisjärvi-Maija-Liisa	SDP
Tervola, 2925	1	Vääräkangas Kaisa	Suomen Keskusta	Veittikoski Anu	Suomen Keskusta
	1	Sankala Joonas	Suomen Keskusta	Leinonen Tuomo	Suomen Keskusta
Tornio, 21467	1	Kokko Virva	Suomen Keskusta	Kauppi Janne	Suomen Keskusta
	1	Puikko Raimo	Vasemmistoliitto	Korhonen Johanna	Vasemmistoliitto
Ylitornio, 3890	1	Huhta Petri	Suomen Keskusta	Pirttimaa Pertti	Suomen Keskusta
	1	Zolotareva Elena	Suomen Keskusta	Viippola Sami	Suomen Keskusta
	1	Hentilä Marja-Liisa	Suomen Keskusta	Hirsikangas Kaisa-Maria	Suomen Keskusta
22	1	Kanto Eija	SDP	Petäjämäki-Katariina	SDP
	1	Myllyneva Jouni	Perussuomalaiset	Kujansuu Antti	Perussuomalaiset
	1	Röntynen Petri	Perussuomalaiset	Jyrki-Risto	Perussuomalaiset
	1	Muhonen-Marjo	Vasemmistoliitto	Oinas Linda	Vasemmistoliitto
22	1	Juusola Nina	Kokoomus	Kokkonen Ninni-Ingrid	Kokoomus
	1	Impiö Ville	Suomen Keskusta	Syväjärvi Heli	Suomen Keskusta
22	1	Petäjämäki Marjo	Vasemmistoliitto	Tuukkanen Katja	Vasemmistoliitto

Yhtymävaltuusto

19.12.2023

16 Laillisuuden ja päätösvaltaisuuden toteaminen

Kemi-Tornionlaakson koulutuskuntayhtymä Lappian hallintosäännön 80 §:n mukaan:

Kutsu yhtymävaltuuston kokoukseen on lähetettävä vähintään 7 päivää ennen kokousta erikseen kullekin jäsenelle, jäsenkunnille sekä niille, joilla on kokouksessa läsnäolo- ja puheoikeus. Samassa ajassa on kokouksesta tiedotettava Lappian verkkosivuilla. Kokouskutsussa on ilmoitettava kokouksen aika ja paikka sekä käsiteltävät asiat.

Yhtymävaltuuston kokouksen ajasta ja paikasta tiedotetaan ennen kokousta niissä tiedotusvälineissä, joissa yhtymävaltuusto on päättänyt kokouksistaan ilmoittaa.

Perussopimuksen 8 §:n mukaan:

Yhtymävaltuusto on päätösvaltainen, kun kaksi kolmasosaa valtuutetuista on läsnä.

Kuntalain 94 § 3 mom:n mukaan:

Valtuuston kutsuu koolle puheenjohtaja.

Kokouskutsu ja esityslista liitteineen tähän kokoukseen on lähetetty sähköpostilla 12.12.2023. Yhtymävaltuuston päätöksen 5.10.2021 asiakohdan 23 mukaisesti yhtymävaltuuston kokouksista tiedotetaan Lappian omilla nettisivuilla ja Lapin Kansassa.

Yhtymähallituksen esitys 28.11.2023 § 186

Yhtymävaltuusto toteaa kokouksen laillisuuden ja päätösvaltaisuuden.

Päätös Esitys hyväksyttiin.

Yhtymävaltuusto

19.12.2023

17

D/162/00.02.00/2021

Yhtymävaltuuston jäsenen ja varajäsenen vaihtuminen

Johdon assistentti Merja Korkala-Harju

Yhtymähallitus 20.6.2023, asiakohta 91:

Pellon kunnanvaltuusto on myöntänyt 5.6.2023 Anne-Mari Kovalaiselle hänen pyynnöstään eron Lappian yhtymävaltuuston jäsenyydestä henkilökohtaisista syistä johtuen.

Pellon kunnanvaltuusto on samassa kokouksessaan valinnut Lappian yhtymävaltuustoon varsinaiseksi jäseneksi Paulina Koskenniemen ja varajäseneksi Emma-Maria Mäen.

Vs. kuntayhtymän johtajan esitys

Yhtymähallitus esittää yhtymävaltuustolle, että se merkitsee tiedoksi, että Pellon kunnanvaltuusto on valinnut Lappian yhtymävaltuustoon Anne-Mari Kovalaisen tilalle Paulina Koskenniemen ja varajäseneksi Emma-Maria Mäen.

Päätös Esitys hyväksyttiin.

Yhtymähallituksen esitys 20.6.2023 § 91

Yhtymävaltuusto merkitsee tiedoksi, että Pellon kunnanvaltuusto on valinnut Lappian yhtymävaltuustoon Anne-Mari Kovalaisen tilalle Paulina Koskenniemen ja varajäseneksi Emma-Maria Mäen.

Päätös Esitys hyväksyttiin.

Yhtymävaltuusto

19.12.2023

18
Yhtymävaltuuston jäsenen vaihtuminen

D/162/00.02.00/2021

Johdon assistentti Merja Korkala-Harju

Yhtymähallitus 18.9.2023, asiakohta 136:

Tornion kaupunginvaltuusto on myöntänyt 28.8.2023 Jyri Tallgrenille hänen pyynnöstään eron Lappian yhtymävaltuuston jäsenyydestä, koska hän on muuttanut toiselle paikkakunnalle.

Tornion kaupunginvaltuusto on samassa kokouksessaan valinnut Lappian yhtymävaltuustoon Jyri Tallgrenin tilalle Petri Röntysen.

Vs. kuntayhtymän johtajan esitys

Yhtymähallitus esittää yhtymävaltuustolle, että se merkitsee tiedoksi, että Tornion kaupunginvaltuusto on valinnut Lappian yhtymävaltuustoon Jyri Tallgrenin tilalle Petri Röntysen.

Päätös   Esitys hyväksyttiin.

Yhtymähallituksen esitys 18.9.2023 § 136

Yhtymävaltuusto merkitsee tiedoksi, että Tornion kaupunginvaltuusto on valinnut Lappian yhtymävaltuustoon Jyri Tallgrenin tilalle Petri Röntysen.

Päätös   Esitys hyväksyttiin.

Yhtymävaltuusto

19.12.2023

**19
Pöytäkirjantarkastajien valinta**

Kemi-Tornionlaakson koulutuskuntayhtymä Lappian hallintosäännön 101 §:n mukaan:

Yhtymävaltuusto valitsee jokaisessa kokouksessa kaksi valtuutettua tarkastamaan kokouksesta laaditun pöytäkirjan siltä osin kuin pöytäkirjaa ei tarkasteta kokouksessa. Jos valitut pöytäkirjan tarkastajat eivät hyväksy laadittua pöytäkirjaa, se tarkastetaan yhtymävaltuuston seuraavassa kokouksessa.

Yhtymähallituksen esitys 28.11.2023 § 186

Yhtymävaltuusto valitsee pöytäkirjan tarkastajat.

Päätös Pöytäkirjan tarkastajiksi valittiin Marjo Petäjäniemi ja Maija-Liisa Ruonavaara.

Yhtymävaltuusto

19.12.2023

20 Lappian strategia 2030

Kuntayhtymän johtaja/rehtori Virpi Lilja

Yhtymähallitus 19.12.2023, asiakohta 200:

Yhtymähallitus 28.11.2023, asiakohta 184:

Kemi-Tornionlaakson koulutuskuntayhtymä Lappian voimassa olevan strategian kausi päättyy 2025. Syksyllä 2022 käynnistettiin monipuolisesti Lappian sidosryhmiä osallistava strategiaproessi, jolla tähdätään vuoteen 2030. Elokuussa 2022 yhtymähallitus asetti tavoitteeksi, että strategiaproessi on avoin, sidosryhmiä osallistava, tietoon perustuva sekä ennakkoluuloton, luova ja tavoitteellinen. Strategiaproessia on ohjannut yhtymähallituksessa nimetty strategiaproessin ohjausryhmä.

Osallistavien kyselyiden ja käsittelyjen lisäksi käsiteltiin runsaasti toimintaympäristöä kuvaavaa aineistoa, joista koostettiin keskeiset esille nousevat teemat:

Prosessin aikana runsaan tietoaiteiston synteessä Lappian toimintaympäristöstä tunnistettiin kuusi keskeistä muutostekijää ja samalla tunnistettiin, että toimintaympäristö muuttuu entistä vauhdikkaammin.

Yhtymävaltuusto

19.12.2023

Visio, missio, arvot ja strategiset painopisteet toimitetaan työtilaan perjantaina strategiaprosessin ohjausryhmän jälkeen.

Lappian strategiassa korostuu kolme näkökulmaa, **opiskelijan, henkilöstön ja työelämän** näkökulmat. Strategisia tavoitteita tarkastellaan tasapainoisesti näistä näkökulmista.

Strategian toimeenpano

Lappiassa jatketaan ns. rullaavaa strategiaprosessia. Lappia strategia 2030 – rajatonta osaamista Pohjoisesta toimeenpannaan yhtymätason strategian toimeenpanosuunnitelmalla ja edelleen Lappian osaamisyksiköiden toimeenpanosuunnitelmilla. Strategian vuotuiset tavoitteet kytkeytyvät edelleen osaksi Lappian talousarvion tavoitteiden asetantaa ja osaamisyksiköiden tavoitteet lisätään jatkossa myös osaksi vuotuisia käyttötaloussuunnitelmia.

Toimeenpanoa suunnitellaan vuoden 2024 aikana ja tällöin myös suunnitellaan ja toteutetaan strategian viestintää ja suunnitellaan strategian inhimillistämisen toimenpiteitä muillakin tavoilla. Lisäksi suunnitellaan, miten strategian etenemisen arviointia toteutetaan. Lappian käytössä olevista toimintamalleista strategian inhimillistämisessä jatkunee johdon sparraukset osaamisyksiköissä sekä omistajien arviointi ja kehittämissuunnitelmien käsittely omistajaohjausryhmässä ja omistajakokouksessa vuosittain. Strategia on myös soveltuvilla tavoilla osa ammatillisten ohjausryhmien tehtävää sekä osa opiskelijakyselyjä ja –tapahtumia läpi vuoden. Strategiaa käsitellään säännöllisesti myös yhteistyötoimikunnassa ja yhtymähallituksessa sekä yhtymävaltuustossa vuoden aikana.

Lappian strategia ulottuu johtamisjärjestelmään, organisaatioon, toimintajärjestelmään sekä kehittämistiimeihin ja vastuuhenkilöiden tehtäväkuviin. Myös näiden muutostarpeet suunnitellaan ja toimeenpano käynnistetään vuoden 2024 aikana siten, että uusi toimeenpano on käynnissä vuoden 2025 alusta.

Kuntayhtymän johtaja/rehtorin esitys

Yhtymähallitus esittää yhtymävaltuustolle, että yhtymävaltuusto hyväksyy Lappian strategian 2030.

Päätös Esitys hyväksyttiin.

Strategiaprosessin ohjausryhmän muotoilema teksti viedään yhtymävaltuustolle yhtymähallituksen evästyksillä.

Raija Lehtimäki saapui tämän asiakohdan käsittelyn aikana klo 10.53.

Yhtymävaltuusto

19.12.2023

YH 19.12.2023: ESITYSLISTAN LIITE, LAPPIAN STRATEGIA 2030

Kuntayhtymän johtaja/rehtorin esitys

Yhtymähallitus merkitsee tiedoksi Lappian strategia 2030 -liitteen.

Päätös

_____

ESITYSLISTAN LIITE, LAPPIAN STRATEGIA 2030

Yhtymähallituksen esitys 19.12.2023 § 200 ja 28.11.2023 § 184

Yhtymävaltuusto hyväksyy Lappian strategian 2030.

Päätös Esitys hyväksyttiin.

Sanna Laihinen saapui tämän asiakohdan käsittelyn aikana klo 13.14.

Yhtymävaltuusto

19.12.2023

**21
Talouden toteuma**

D/151/02.02.01/2022

Talousjohtaja Juha Kallo

Yhtymähallitus 19.12.2023, asiakohta 201:

Talouden toteuma lokakuussa

Lokakuun talouden toteumaa on käsitelty yhtymähallituksessa jo 28.11.

Lokakuun valtionosuuskertymä on 1.447.559 euroa suurempi kuin edellisenä vuonna vastaavaan aikaan lokakuun lopussa johtuen pääosin harkinnanvaraisten erien siirtymisestä varsinaiseen valtionosuusrahoitukseen jo tilikauden alusta. Toimintatuottoja on kokonaisuutena kertynyt 1.856.070 enemmän kuin edellisen tilikauden vastaavana aikana.

Henkilöstömenojen kasvu on ollut varsin voimakasta. Ne ovat kasvaneet edellisen vuoden lokakuusta 853.238 euroa, vaikka eläkemenoperusteiset maksut jäivät pois tältä tilikaudelta. Tilikaudella 2022 eläkemenoperusteinen maksu oli 635.257 euroa.

Palveluiden ostot ovat nousseet kokonaisuutena edellisen tilikauden vastaavaan 945.125 euroa. Kustannusten nousua on tapahtunut lähes kaikissa kustannuserissä. Käyttötaloussuunnitelmassa ennakoitiin palveluostojen kustannusten nousua, mutta nousu on ollut tätä voimakkaampaa.

Myös aine- ja tarvikemenoissa on kasvua edellisen vuoden vastaavaan ajankohtaan 402.507 euroa, mutta nousu on silti jäänyt lokakuussa käyttötaloussuunnitelmassa ennakoitua maltillisemmaksi.

Poistoissa kasvua on 69.155 euroa edellisen vuoden vastaavaan. Pääosin kasvu koostuu kone- ja kalustopoistojen kasvusta.

Tulos lokakuussa on 911.466 tappiollinen, mikä on 430.246 euroa edellisvuoden vastaavaan nähden heikompi ja 280.000 euroa käyttötaloussuunnitelman tavoitetta heikompi.

Lappian maksuvalmius on lokakuun lopussa edelleen vahva. Kuntayhtymän kassa on lokakuun lopussa 11.014.712 euroa ja lisäksi kassavarallisuutta on sijoitettuna pääomaturvattuihin säästöobligaatioihin 2.000.000 euroa. Kuntayhtymä on velaton.

Yhtymävaltuusto

19.12.2023

KUNTAYHTYMÄN ULKOINEN TUOSLASKELMA							
(Tuhatta euroa)							
TOTEUMA LOKAKUUN LOPUSSA 2023							
TUOSLASKELMAOSA	TP2022	TA 2023	Käyttötalous suunnitelma 2023	Käyttötalous suunnitelma 2023 jaksotettuna 10/2023	TOTEUMA 10/2023	Käyttötalous / Toteuma Erotus 10.2023	
TOIMINTATUOTOT							
Myyntitulot	27 838	27 660	28 948	24 123	23 821	-302	
Maksutulot	70	47	47	39	43	4	
Tuet ja avustukset	1 391	994	994	828	1 294	466	
Muut tulot	1 099	1 018	1 018	848	968	120	
TOIMINTATUOTOT YHT.	30 397	29 719	31 006	25 839	26 127	288	
TOIMINTAMENOT							
Henkilöstömenot	19 179	18 874	18 874	15 728	16 041	313	
Palvelujen ostot	4 440	4 747	4 747	3 955	4 453	498	
Aineet ja tarvikkeet	3 602	4 492	4 492	3 744	3 327	-417	
Avustukset	9	6	6	5	8	3	
Muut menot	782	799	799	666	686	20	
TOIMINTAMENOT YHT.	28 013	28 917	28 917	24 097	24 515	417	
TOIMINTAKATE	2 384	801	2 089	1 741	1 612	-130	
RAHOITUSTULOT JA -MENOT							
Korkotulot	20	15	15	13	22	9	
Muut rahoitustulot	7	0	0	0	1	1	
Korkomenot	0	-5	-5	-4		4	
Muut rahoitusmenot	-39	-50	-50	-42	-4	37	
RAHOITUSTULOT JA -MENOT	-13	-40	-40	-33	18	51	
VUOSIKATE	2 371	761	2 049	1 708	1 630	-78	
Poistot käyttöomaisuudesta	3 078	2 808	2 808	2 340	2 541	202	
Satunnaiset tulot ja menot							
TILIKAUDEN TUOS	-706	-2 046	-758	-632	-911	-280	
Poistoeron lis.(-) tai väh.(+)							
Varausten lis.(-) tai väh.(+)							
Rahastojen lis.(-) tai väh.(+)	35	300	300	250	0	-250	
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ	-672	-1 746	-458	-382	-911	-530	

Kuntayhtymän johtaja/rehtorin esitys

Yhtymähallitus merkitsee tiedoksi päivitetyn talouden toteuman.

Päätös

Yhtymähallituksen esitys 19.12.2023 § 201

Yhtymävaltuusto merkitsee tiedoksi talouden toteuman.

Päätös Esitys hyväksyttiin.

Antti Päivärinta poistui tämän asiakohdan käsittelyn aikana klo 13.52.

Yhtymävaltuusto

19.12.2023

22
Talousarvio 2024 ja taloussuunnitelma 2025 - 2026

D/142/02.02.00/2023

Talousjohtaja Juha Kallo

Yhtymähallitus 19.12.2023, asiakohta 202:
Yhtymähallitus 28.11.2023, asiakohta 185:

Talousjohtaja esittelee kokouksessa talousarvion 2024 ja taloussuunnitelman 2025 - 2026 luonnoksen.

Kuntayhtymän johtaja/rehtorin esitys

Yhtymähallitus merkitsee talousarvion 2024 ja taloussuunnitelman 2025-2026 luonnoksen tiedoksi.

Kuntayhtymän johtaja/rehtorin muutosesitys

Yhtymähallitus hyväksyy talousarviokirjan kokouksessa esitetyn version, johon tehdään teknisiä tarkennuksia ja esittää yhtymävaltuustolle talousarviokirjan hyväksymistä seuraavasti:

1) talousarvion ja – suunnitelman olennaisten tapahtumien ja yleistavoitteiden sekä talousarvion perusteiden hyväksyminen

2) talousarvion ja – suunnitelman käyttötalousosan osaamisyksiköiden tavoitteiden hyväksyminen tapahtuu yhtymähallituksen toimesta vuoden 2024 ensimmäisessä yhtymähallituksen kokouksessa

3) talousarvion ja – suunnitelman
- tuloslaskelman,
- investointiosan sekä
- rahoituslaskelman hyväksyminen

Lisäksi yhtymävaltuusto hyväksyy, että

Varsinainen opetus- ja kulttuuriministeriön valtionosuusrahoituspäätös koskien vuotta 2024 saapuu kuntayhtymän talousarvion vahvistamisen jälkeen. Mikäli varsinainen valtionosuusrahoituspäätös koskien tilikautta 2024 on summaltaan talousarviovalmistelua korkeampi, kuntayhtymän tulostavoitetta nostetaan vastaavalla erotuksella.

Talousarvion sitovuustasoja on käsitelty talousarviokirjassa. Talousarvion sitovuustaso on kuntayhtymän tulostaso. Mikäli valtionosuusrahoitus joulukuun lopun päätöksellä toteutuu ennakoitua matalampana eikä vastaavaa voida

Yhtymävaltuusto

19.12.2023

kompensoida muilla tulo-rahoituserillä tai kustannussäästöillä, otetaan talousarvio uudelleen käsittelyyn.

Hallitus voi tulostavoitteesta poiketen kuitenkin panna toimeen käytöstä poistettujen kiinteistöjen kauppoja ja kirjauttaa vaikutukset satunnaisiin eriin esitetystä talousarviolaskelmasta poikkeavasti.

Päätös   Esitys hyväksyttiin.

Kuntayhtymän talousarvio 2024 ja -suunnitelma vuosille 2025 - 2026 pohjautuvat Lappian strategiaan, joka tähtää vuoteen 2025. Lappia on uudistanut strategiaansa vuoden 2023 aikana laajalla valmistelutyöllä. Uuden Strategia 2030 -toimeenpanosuunnitelmien laadinta ja toimeenpano kytkeytyvät talousarviovuonna joustavasti vahvistettavaan talousarvioon ja suunnitelmavuosiin.

Hallitusohjelmassa on ammatillisen toisen asteen koulutukseen kohdentuvia asioita, joiden valmistelu on suunniteltu tapahtuvaksi talousarviovuoden aikana. Toiminnan ohjauksen ja rahoitusjärjestelmän uudistamisen valmistelu on käynnistynyt ja lainsäädäntöesitys on eduskunnan käsittelyssä ennakoidusti syksyllä 2024. Se tulisi voimaan 2025 ja vaikuttanee ensimmäisen kerran vuoden 2026 rahoituspäätöksiin.

Ministeriön mukaan vuodelle 2024 on ennakoitavissa muutoksia. Talousarvioesityksen mukaan ammatillisen koulutuksen määräraha kasvaa 100,6 milj. euroa kuluvan vuoden varsinaiseen talousarvioon verrattuna. Määrärahaa kasvattavat yhteensä 124,1 milj. euron valtion ja kuntien rahoitusosuuksiin tehtävät indeksitarkistukset. Vuoden 2024 ammatillisen koulutuksen indeksin tarkistuksen vaikutus on 87 milj. euroa ja vuoden 2024 ammatillisen koulutuksen indeksiarvion (1,8 %) vaikutus on 37,1 milj. euroa. Tarkistukset vahvistetaan lopulliseen rahoituspäätökseen.

Myös Lappian valtionosuuskertymän ja toimintatuottojen odotetaan kasvavan talousarviovuonna. Valtionosuusrahoituksessa kokonaisrahoituksen ennakoidaan euromääräisesti hieman kasvavan 2024 johtuen pääosin valtionosuusrahoitukseen kytkeytyvistä valtakunnallisista indeksikorotuksista. Valtionosuusrahoitus on kasvanut vuodesta 2017 alkaen. Valtionosuusrahoituksen kehitykseen liittyy riskejä, jotka tulevat valtiontalouden kehityksestä, ammatillisen koulutuksen valtionosuusjärjestelmän osittaisesta ennakoimattomuudesta ja lisäksi suunnitelmavuosille valmisteilla olevan rahoitusjärjestelmän uudistuksista.

Henkilöstömenojen kasvu on talousarviovuonna edelleen voimakasta. Kuntayhtymän toimintamenoissa henkilöstömenot ovat kasvaneet merkittävästi. Talousarviovuonna henkilöstömenojen kehitys kiihtyy, mikä johtuu pääosin 2023 ja 2024 tapahtuvista yleiskorotuksista. Kasvu vuodesta 2017 vuoteen 2024 on yhteensä noin 2,7 miljoonaa euroa.

Yhtymävaltuusto

19.12.2023

Palveluiden ostot ovat nousseet kokonaisuutena 2023 ja aine- ja tarvikemenoissa on tulossa kasvua. Talousarviovuonna kustannusten kasvu on toimintatuottojen kasvua suurempaa, mikä laskee kannattavuutta ja tulosta.

Kuntayhtymä on investoinut pitkäjänteisesti ja tasaisesti, jolloin poistotaso on hieman kohonnut, mutta se ei ole merkittävästi noussut. Kokonaisuutena investointitaso on ollut maltillinen, mutta toimintaa on kehitetty ja omaisuuden hoitoon on myös resursoitu. Investointeja on osin rahoitettu kassavarallisuudella, mutta kassavarat huomioiden ei toistaiseksi merkittävässä määrin.

Investoinneissa varaudutaan tukemaan strategiatyön toimeenpanon suunnittelua. Suunnitelmavuosien investointitarpeet tarkentuvat strategian ja sitä tukevien suunnitelmien edetessä.

Kuntayhtymän maksuvalmius ja vakavaraisuus säilyvät talousarviovuonna vahvoina.

ESITYSLISTAN LIITE, TALOUSARVIO 2024 JA TALOUSSUUNNITELMA 2025 - 2026

Kuntayhtymän johtaja/rehtorin esitys

Yhtymähallitus hyväksyy talousarviokirjan lopullisen version ja esittää yhtymävaltuustolle talousarviokirjan hyväksymistä seuraavasti:

1) talousarvion ja – suunnitelman olennaisten tapahtumien ja yleistavoitteiden sekä talousarvion perusteiden hyväksyminen

2) talousarvion ja – suunnitelman käyttötalousosan osaamisyksiköiden tavoitteiden hyväksyminen tapahtuu yhtymähallituksen toimesta vuoden 2024 toisessa yhtymähallituksen kokouksessa

3) talousarvion ja – suunnitelman
- tuloslaskelman,
- investointiosan sekä
- rahoituslaskelman hyväksyminen

Lisäksi yhtymävaltuusto hyväksyy, että

Varsinainen opetus- ja kulttuuriministeriön valtionosuusrahoituspäätös koskien vuotta 2024 saapuu kuntayhtymän talousarvion vahvistamisen jälkeen. Mikäli varsinainen valtionosuusrahoituspäätös koskien tilikautta 2024 on summaltaan talousarviovalmistelua korkeampi, kuntayhtymän tulostavoitetta nostetaan vastaavalla erotuksella.

Talousarvion sitovuustasoja on käsitelty talousarviokirjassa. Talousarvion sitovuustaso on kuntayhtymän tulostaso.

Yhtymävaltuusto

19.12.2023

Mikäli valtionosuusrahoitus joulukuun lopun päätöksellä toteutuu ennakoitua matalampana eikä vastaavaa voidaan kompensoida muilla tulorahoituserillä tai kustannussäästöillä, otetaan talousarvio uudelleen käsittelyyn.

Hallitus voi tulostavoitteesta poiketen kuitenkin panna toimeen käytöstä poistettujen kiinteistöjen kauppoja ja kirjauttaa vaikutukset satunnaisiin eriin esitetystä talousarviolaskelmasta poikkeavasti.

Päätös

Yhtymähallituksen esitys 19.12.2023 § 202

Yhtymävaltuusto hyväksyy talousarviokirjan seuraavasti:

- 1) talousarvion ja – suunnitelman olennaisten tapahtumien ja yleistavoitteiden sekä talousarvion perusteiden hyväksyminen
- 2) talousarvion ja – suunnitelman käyttötalousosan osaamisyksiköiden tavoitteiden hyväksyminen tapahtuu yhtymähallituksen toimesta vuoden 2024 toisessa yhtymähallituksen kokouksessa
- 3) talousarvion ja – suunnitelman
  - tuloslaskelman,
  - investointiosan sekä
  - rahoituslaskelman hyväksyminen

Lisäksi yhtymävaltuusto hyväksyy, että

Varsinainen opetus- ja kulttuuriministeriön valtionosuusrahoituspäätös koskien vuotta 2024 saapuu kuntayhtymän talousarvion vahvistamisen jälkeen. Mikäli varsinainen valtionosuusrahoituspäätös koskien tilikautta 2024 on summaltaan talousarviovalmistelua korkeampi, kuntayhtymän tulostavoitetta nostetaan vastaavalla erotuksella.

Talousarvion sitovuustasoja on käsitelty talousarviokirjassa. Talousarvion sitovuustaso on kuntayhtymän tulostaso.

Mikäli valtionosuusrahoitus joulukuun lopun päätöksellä toteutuu ennakoitua matalampana eikä vastaavaa voidaan kompensoida muilla tulorahoituserillä tai kustannussäästöillä, otetaan talousarvio uudelleen käsittelyyn.

Hallitus voi tulostavoitteesta poiketen kuitenkin panna toimeen käytöstä poistettujen kiinteistöjen kauppoja ja kirjauttaa vaikutukset satunnaisiin eriin esitetystä talousarviolaskelmasta poikkeavasti.

Yhtymävaltuusto

19.12.2023

Päätös   Esitys hyväksyttiin.

Sanna Laihinen poistui tämän asiakohdan käsittelyn aikana klo 14.11.

Yhtymävaltuusto

19.12.2023

23

D/109/00.02.00/2023

Myllynevan, Tallgrenin, Luosujärven, Miettusen, Kannon, Zernin, Vuorisen, Koskenniemen, Zolotarevan ja Myllykankaan valtuustoaloite: työsuhdepyörän käyttöönottoaminen Lappian henkilökunnalle

HRD-päällikkö Leena Hanni

Yhtymähallitus 10.10.2023, asiak kohta 155

Yhtymähallitus 20.6.2023, asiak kohta 94:

Kemi-Tornionlaakson koulutuskuntayhtymä Lappian hallintosäännön 112 §:n mukaan:

Kokouskutsussa mainittujen asioiden käsittelyn jälkeen valtuustoryhmällä ja valtuutetulla on oikeus tehdä kirjallisia aloitteita Lappian toimintaa ja hallintoa koskevissa asioissa. Aloite annetaan puheenjohtajalle.

Aloite on sitä enempää käsittelemättä lähetettävä yhtymähallituksen valmisteltavaksi. Yhtymävaltuusto voi päättää, että aloitteessa tarkoitetun asian valmistelusta käydään lähetekeskustelu.

Yhtymähallituksen on vuosittain kesäkuun loppuun mennessä esitettävä yhtymävaltuustolle luettelo valtuutettujen tekemistä ja yhtymähallitukselle lähetetyistä aloitteista, joita yhtymävaltuusto ei edellisen vuoden loppuun mennessä ole lopullisesti käsitellyt. Samalla on ilmoitettava, mihin toimenpiteisiin niiden johdosta on ryhdytty. Yhtymävaltuusto voi todeta, mitkä aloitteista on käsitelty loppuun.

Yhtymävaltuuston kokouksessa 30.5.2023 asiakohdassa 12 Jouni Myllyneva, Jyri Tallgren, Iina Luosujärvi, Ulla Miettunen, Eija Kanto, Sami Zerni, Jarno Vuorinen, Paulina Koskenniemi, Elena Zolotareva ja Matti Myllykangas ovat jättäneet aloitteen työsuhdepyörän käyttöönottamiseksi Lappian henkilökunnalle.

YH 20.6.2023: ESITYSLISTAN LIITE, MYLLYNEVA, TALLGRENIN, LUOSUJÄRVEN, MIETTUSEN, KANNON, ZERNIN, VUORISEN, KOSKENNIEMEN, ZOLOTAREVAN JA MYLLYKANKAAN VALTUUSTOALOITE: TYÖSUHDEPYÖRÄN KÄYTTÖÖNOTTAMINEN LAPPIAN HENKILÖKUNNALLE

Vs. kuntayhtymän johtajan esitys

Yhtymähallitus pyytää esitettyyn valtuustoaloitteeseen vastausta HRD-päällikkö Leena Hannilta.

Päätös Esitys hyväksyttiin.

Lappian yhtymähallitukselle on esitetty valtuustoaloite työsuhdepyörän käyttöönottamisesta Lappian henkilökunnalle.

Yhtymävaltuusto

19.12.2023

Lappian henkilöstö on tehnyt useita aloitteita työsuhdepyöräedun käyttöönotosta Lappian henkilöstölle. Henkilöstötoimikunta on siirtänyt asian valmistelun henkilöstöpalveluille. Henkilöstöpalvelut on kartoittanut tilannetta noin vuosi sitten ja päättänyt vielä odottamaan alueen kuntien ja kaupunkien päätöksiä asian suhteen. Henkilöstöpalvelut on samalla seurannut edun käyttöönoton tilannetta Lapin alueella sekä muissa koulutuskuntayhtymissä.

Henkilöstöpalvelut kartoitti syksyllä 2023 kyselyn avulla henkilöstön kiinnostuneisuutta hankkimaan polkupyörä työsuhdepyöräetua hyödyntäen. Kyselyn tulosten perusteella kiinnostuneita oli 63 henkilöä. Lisäksi 56 henkilöä vielä harkitsi asiaa.

Lappian johtotiimi linjasi, että suuren kiinnostuksen vuoksi valmisteluja jatketaan. Lisäksi työsuhdepyöräedun nähtiin merkittävästi edistävän henkilöstön hyvinvointia. Henkilöstöpalvelut on valmistellut asiaa yhdessä hankintasihteerin kanssa, tehnyt markkinakartoitusta sekä perehtynyt muiden hankintayksiköiden toimintamalleihin. Parhaillaan valmistellaan kilpailutusta varten erilaisia vaadittavia dokumentteja kuten palvelujen kuvausta, hintalomaketta ja sopimusluonnosta. Suunnitelmissa on, että kilpailutus toteutettaisiin marraskuussa.

Kilpailutuksen jälkeen yhtymähallituksen päätettäväksi tulee työsuhdepyöräedun käyttöönotto ja palvelujen tuottajan valinta. Mahdollinen sopimus palvelujen tuottajan kanssa tehtäisiin mahdollisesti 1.3.2024 lähtien. Tällöin pyöräien hankinta mahdollistuisi heti kevään aikana.

Vs. kuntayhtymän johtajan esitys

Yhtymähallitus merkitsee valmistelun tilanteen tiedoksi ja toimittaa sen yhtymävaltuustolle tiedoksi merkittäväksi.

Päätös Esitys hyväksyttiin.

Tekninen korjaus

Vuosilukumuutos:

Mahdollinen sopimus palvelujen tuottajan kanssa tehtäisiin mahdollisesti 1.3.2024 lähtien.

Yhtymähallituksen esitys 10.10.2023 § 155

Yhtymävaltuusto merkitsee valmistelun tilanteen tiedoksi.

Päätös Esitys hyväksyttiin.

Yhtymävaltuusto

19.12.2023

24**Valtuutettujen aloitteet**

Kemi-Tornionlaakson koulutuskuntayhtymä Lappian hallintosäännön 112 §:n mukaan:

Kokouskutsussa mainittujen asioiden käsittelyn jälkeen valtuustoryhmällä ja valtuutetulla on oikeus tehdä kirjallisia aloitteita Lappian toimintaa ja hallintoa koskevissa asioissa. Aloite annetaan puheenjohtajalle.

Aloite on sitä enempää käsittelemättä lähetettävä yhtymähallituksen valmisteltavaksi. Yhtymävaltuusto voi päättää, että aloitteessa tarkoitetun asian valmistelusta käydään lähetekeskustelu.

Yhtymähallituksen on vuosittain kesäkuun loppuun mennessä esitettävä yhtymävaltuustolle luettelo valtuutettujen tekemistä ja yhtymähallitukselle lähetetyistä aloitteista, joita yhtymävaltuusto ei edellisen vuoden loppuun mennessä ole lopullisesti käsitellyt. Samalla on ilmoitettava, mihin toimenpiteisiin niiden johdosta on ryhdytty. Yhtymävaltuusto voi todeta, mitkä aloitteista on käsitelty loppuun.

Yhtymähallituksen esitys 28.11.2023 § 186

Yhtymävaltuusto merkitsee tiedoksi tehdyt aloitteet.

Päätös Uusia aloitteita ei tehty.

Yhtymävaltuusto

19.12.2023

VALITUSOSOITUS

Muutoksenhakukiellot

Seuraavista päätöksistä ei saa tehdä kuntalain 136 §:n mukaan kunnallisvalitusta, koska päätös koskee vain valmistelua tai täytäntöönpanoa.

Pykälät: 15-21, 23, 24.

Muutoksenhakuohjeet

Pykälät: 22.

Valitusoikeus

Päätökseen saa hakea muutosta:

- se, johon päätös on kohdistettu tai jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa (*asianosainen*), sekä
- kunnan jäsen.

Valitusaika on 30 päivää, päätöksen tiedoksisaannista.

Valitus on toimitettava valitusviranomaiselle viimeistään valitusajan viimeisenä päivänä ennen valitusviranomaisen aukioloajan päättymistä.

Asianosaisen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, jollei muuta näytetä, seitsemän päivän kuluttua kirjeen lähettämisestä. Käytettäessä tavallista sähköistä tiedoksiantoa asianosaisen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, jollei muuta näytetä, kolmantena päivänä viestin lähettämisestä.

Kunnan jäsenen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon seitsemän päivän kuluttua siitä, kun pöytäkirja on nähtävänä yleisessä tietoverkossa.

Tiedoksisaantipäivää ei lueta valitusaikaan. Jos valitusajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, joului- tai juhannusaatto tai arkilauantai, saa valituksen tehdä ensimmäisenä arkipäivänä sen jälkeen.

Valitusviranomainen

POHJOIS-SUOMEN HALLINTO-OIKEUS
PL 189, 90101 OULU
Käyntiosoite: TORIKATU 34-40, 90100 OULU
Sähköposti: pohjois-suomi.hao@oikeus.fi
p. 029 56 42800 (vaihde)
faksi: 029 56 42841

Valituksen voi tehdä myös hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelussa osoitteessa:
<https://asiointi2.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet>

Yhtymävaltuusto

19.12.2023

Valituksen muoto ja sisältö

Valitus on tehtävä kirjallisesti. Myös sähköinen asiakirja täyttää vaatimuksen kirjallisesta muodosta.

Valituksessa on ilmoitettava:

- päätös, johon muutosta haetaan
- miltä kohdin päätökseen haetaan muutosta ja mitä muutoksia siihen vaaditaan tehtäväksi (vaatimukset)
- vaatimusten perustelut;
- mihin valitusoikeus perustuu, jos valituksen kohteena oleva päätös ei kohdistu valittajaan

Valituksessa on lisäksi ilmoitettava valittavan nimi ja yhteystiedot

Valitus on valittajan tai valituskirjan muun laatijan (edustaja, asiamies) omakätisesti allekirjoitettava: Jos ainoastaan laatija on allekirjoittanut valituksen, on siinä ilmoitettava myös laatijan nimi ja yhteystiedot.

Valitukseen on liitettävä

- valituksen kohteena oleva päätös valitusosoituksineen, alkuperäisenä tai viran puolesta oikeaksi todistettuna jäljennöksenä;
- selvitys siitä, milloin valittaja on saanut päätöksen tiedoksi, tai muu selvitys valitusajan alkamisen ajankohdasta;
- asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle.

Valitusasiakirjat on toimitettava valitusviranomaiselle ennen valitusajan päättymistä. Omalla vastuulla valitusasiakirjat voi lähettää postitse tai lähetin välityksellä. Postiin valitusasiakirjat on jätettävä niin ajoissa, että ne ehtivät perille ennen valitusajan päättymistä.

Oikeudenkäyntimaksu

Tuomioistuinten ja eräiden oikeushallintoviranomaisten perittävistä maksuista annetun tuomioistuinmaksulain (1455/2015) nojalla muutoksenhakijalta peritään oikeudenkäyntimaksua hallinto-oikeudessa 250 euroa. Maksua ei peritä, jos hallinto-oikeus muuttaa valituksenalaista päätöstä muutoksenhakijan eduksi. Maksua ei peritä myöskään silloin, jos henkilölle on myönnetty oikeusapua.